

Управління фінансово-кредитними системами та соціально-гуманітарна компонента їх розвитку

Management of financial and credit systems and the socio-humanitarian component of their development

DOI: [10.26565/2786-4995-2021-3-06](https://doi.org/10.26565/2786-4995-2021-3-06)

УДК 37.07:005.33

Людмила Ситник

*доктор економічних наук, професор
кафедри менеджменту та поведінкової економіки
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Вул. 600-річчя, 21, Вінниця, 21000, Україна
e-mail: l.sytnik@donnu.edu.ua ORCID ID: 0000-0002-1873-4876*

Катерина Біша

*студентка другого (магістерського) рівня вищої освіти
кафедри менеджменту та поведінкової економіки
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Вул. 600-річчя, 21, Вінниця, 21000, Україна
e-mail: bisha.k@donnu.edu.ua ORCID ID: 0000-0003-0953-4888*

ІНВЕСТИЦІЇ У СФЕРУ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ІХ ВИРІШЕННЯ

Анотація. В умовах стрімкого розвитку науково-технічного прогресу та формування нових напрямків розвитку та оптимізації економіки, галузь освіти потребує особливо швидкого реагування на економічні та суспільні зміни. Зміни у суспільстві тягнуть за собою необхідність швидкої зміни підходів до управління освітою та ефективного залучення і використання матеріальних активів. Пандемія Covid-19 виявила низьку готовність більшості закладів освіти до використання в освітньому процесі сучасних технічних засобів. Застарілий підхід до управління закладами освіти, зокрема їх фінансовою складовою, є причиною неефективного використання коштів і, як наслідок, утруднює розвиток безпосередньо галузі освіти та суспільства зокрема.

У статті розглянуто проблему якісного матеріально-технічного забезпечення закладів та установ системи освіти України, проблему законодавчого врегулювання функціонування галузі освіти в умовах технічного прогресу та пандемії Covid-19. Охарактеризовано сучасний стан мережі закладів та установ системи освіти, зокрема закладів дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти. Охарактеризовано структуру та характер видатків на освіту у розрізі останніх трьох років. У статті наведено характеристику сучасного стану інвестицій у науково-технічну та інноваційну діяльність. Оскільки освітня галузь є неприбутковою за своєю природою і повністю залежить від зовнішнього фінансування, питання матеріально-технічного забезпечення освіти повністю залежить від суспільних настроїв та навиків освітніх управлінців.

В процесі аналізу сучасного стану освітньої галузі, виявлено проблеми законодавчого врегулювання позашкільної освіти, в тому числі дистанційної освіти.

Виявлено потребу в реформуванні підходів до підготовки та перепідготовки управлінських кадрів системи освіти, з метою формування в останніх навичок фінансового та проектного менеджменту. Зазначено необхідність оптимізації мережі закладів освіти та зміни підходів до підготовки управлінських кадрів системи освіти, та необхідність реформування підходів до фінансування освітньої та науково-технічної галузей, як чинників, що безпосередньо впливають на темп економічного зростання та розвиток суспільства загалом.

Ключові слова: загальна середня освіта, вища освіта, неперервна освіта, інвестиції, фінансування освітньої галузі.

Формули: 0; рис.: 0, табл.: 0, бібл.: 14

Вступ. Стан освіти є відображенням цінностей суспільства та його орієнтованості на розвиток чи стагнацію. Рівень розвитку освіти в країні впливає на діяльність підприємств, через формування якісних трудових ресурсів та формування найбільш затребуваних на ринку праці рис особистості. Формування прогресивного Українського суспільства потребує системного розвитку сфери освіти та науки, створення дієвого механізму матеріальної та організаційно-методичної підтримки та якісного контролю на законодавчому рівні.

Аналіз досліджень та постановка завдання. Освіта належить до таких інституцій, від якості й рівня розвитку яких безпосередньо залежить прогрес суспільства загалом і людської особистості зокрема [1]. На думку сучасних дослідників В.Савоша, В.Осецького, І.Татомир [2,3], особливої актуальності в наш час набув феномен неперервної освіти, одним з форматів реалізації якого є розвиток відкритих масових онлайн-курсів. Ще одним проявом феномену неперервної освіти є активна реалізація Практикантських програм, метою яких є формування кадрового резерву для бізнесу. Н.Том у своїй статті «Управління талановитою молоддю через «Практикантські програми» [4] наводить приклад ефективності впровадження таких програм у німецькомовному середовищі. Чимало науковців, зокрема А.Підгорний, Т.Корольова [5], відзначають гостру необхідність оптимізації сучасної мережі освітніх закладів з метою формування якісного освітнього середовища.

Завданням дослідження є аналіз сучасного стану мережі закладів освіти в Україні та виявлення основних перешкод для їх вирішення.

Результати дослідження. Освіта та наука - дві неперервно пов'язаних галузі. З одного боку освіта формує фундамент для розвитку проблемно-пошукового мислення, з іншого – наука формує базис та визначає основні пріоритети розвитку освіти. Роль сучасної освітньої сфери полягає у формуванні здатності людей до самоосвіти та критичного мислення, без яких не можливий науковий пошук. Рівень розвитку науки відіграє визначальну роль для прогресу суспільства та підвищення добробуту громадян.

Закон України «Про освіту» [6] визначає основну мету освіти як «всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору».

Середньооблікова кількість штатних працівників Освіти та Науки [7] на серпень 2021 року становила 1344,5 тис. осіб, що складає 19% від загальної кількості штатних працівників України і робить дану галузь однією з найбільш людино-містких. Для порівняння, найбільший відсоток охоплення працездатного населення спостерігається у промисловій галузі і складає 25%.

На сьогодні сфера освіти представлена розгалуженою системою закладів дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної, перед вищої та вищої освіти, а також мережею допоміжних закладів системи освіти, такими як центри професійного розвитку педагогічних працівників, інклюзивно-ресурсні центри, інститути підвищення кваліфікації та позашкільні заклади освіти. У бюджеті МОН на 2021 рік було передбачено 140 млрд грн для розвитку освіти і науки [8].

Мережа закладів дошкільної освіти станом на кінець 2020 року налічувала 15,3 тисяч закладів загальною проектною потужністю 1153 тис. місць та загальною кількістю вихованців 1151 тис. [9]. Для порівняння у 2019 році на 1153 тис. місць навчалося понад 1200 тис. дітей (58% охоплення), що свідчить про ефективність державної політики у напрямку розбудови мережі ЗДО. Проте варто зазначити, що у міській місцевості забезпеченість

відчувається на рівні 80-90%, в той час як у сільській місцевості на 3 проектних місця припадає лише 2 дитини.

Станом на кінець 2020 року, мережа закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти України представлена 14 873 тис. ЗЗСО та 711 ЗПШТО із загальною кількістю здобувачів освіти 4312057 тис. осіб. У освітньому процесі задіяно понад 400 000 тис. педагогів[10].

В рамках реформи «Нова українська школа» у 2021 році було виділено 1,42 млрд. грн. освітньої субвенції, 1,02 млрд. грн. з яких спрямовано на оновлення матеріально-технічної бази шкіл (придбання засобів навчання та обладнання). Але навіть такі значні інвестиції не спроможні суттєво вплинути на матеріально-технічний стан закладів[8].

Демографічна ситуація в Україні (низький рівень народжуваності, високий показник міграційних втрат) стали поштовхом до реорганізації та ліквідації значної частки закладів загальної середньої освіти. Кількість ЗЗСО зменшилась на 30% відносно кількості 1990/91 навчального року і число закладів продовжує зменшуватись[10].

Витрати з розрахунку на одного учня деяких шкіл у сільській місцевості на кінець 2020/2021 навчального року 90 тис. грн. за загальної кількості учнів – 20 і наповнюваності класів від 2 до 8 учнів. У міській місцевості при наповнюваності класів 25-30 учнів і загальній кількості учнів 700-800, витрати на утримання учня складають приблизно 25 тис. грн. на навчальний рік. Більш доцільним в таких умовах є організація підвезення учнів з відділених населених пунктів до закладів з більшою наповнюваністю класів, кращим кадровим та матеріально-технічним забезпеченням.

Мережа закладів вищої освіти станом на початок 2020/2021 н.р. становила 515 закладів, з них 332 заклади державної форми власності, 83- комунальної та 120 ЗВО приватної та корпоративної форми власності із загальною кількістю студентів - 1 131 213 осіб. Викладацький склад ЗВО на початок 2020/21 навчального року представлений науковими (566 осіб), науково-педагогічними (111 065 осіб) та педагогічними (23 585) працівниками. На кінець 2020 року в наукових установах та ЗВО, які мають аспірантуру навчалось 25 668 аспірантів (408 закладів)[11].

Варто відзначити освітні онлайн-платформи, такі як EdEra, Moodle, Coursera тощо як окремий напрямок розвитку освітньої галузі[3]. Разом з мережею закладів післядипломної освіти сучасні освітні онлайн-платформи дозволяють реалізовувати принципи неперервного навчання та забезпечують професійний та загальнокультурний ріст та розвиток людей. Сертифікати дистанційних освітніх платформ в багатьох країнах світу зараховуються до індивідуальної освітньої траєкторії студентів. В нашій країні правове регулювання даного освітнього напрямку залишається в зародковому стані.

З розвитком технологій питання державного регулювання онлайн-освіти стає все більш актуальним. Окреме освітнє явище - стрімке зростання кількості авторських навчальних курсів, діяльність яких жодним чином не регулюється державою, а тому часто виявляється сумнівною. Слухачі таких курсів часто отримують авторські сертифікати про підвищення кваліфікації, які не визнаються державою. Часто на таких курсах працівники дійсно можуть розвинути свої професійні навички та оволодіти новими робочими інструментами, але в більшості випадків такі курси все ж залишаються сумнівною витратою коштів.

За підтримки держави, іноземних донорів та благодійних організацій на теренах України часто реалізуються просвітницькі міні-проекти, метою яких є інформування суспільства про окремі соціокультурні явища та проблеми, та підвищення загального рівня обізнаності.

В умовах пандемії Covid-19 питання дистанційної освіти набуло особливої актуальності. З початком пандемії педагогічним працівникам, учням та студентам вишів

довелося колосальними темпами освоювати онлайн-інструменти, аби навчально-виховний процес не зупинився на невизначений час.

Дистанційна освіта в умовах пандемії стала особливо важким викликом для педагогів з віддалених міст та містечок, де доступ до мережі інтернет закладів освіти був і залишається радше винятком ніж правилом. У сільській місцевості суттєву роль в покритті дистанційним навчанням дітей також відіграє матеріальний добробут родин, адже переважна більшість жителів сільської місцевості знаходяться за межею бідності.

За даними міністерства фінансів станом на кінець 2020 року було виділено 52 мл. грн. з коронавірусного фонду на повернення коштів за пробне ЗНО 2020. На засоби індивідуального захисту у 2020 році було виділено лише 9% від потреби галузі, та й ті були перерозподілені з інших освітніх бюджетних програм[12]. Такий підхід недвозначно ілюструє ставлення влади до питань розвитку освіти та науки.

Особливо гнітючою є дана ситуація з огляду на фінансування державою наукових досліджень та спів фінансування інноваційної діяльності підприємств. За даними державної служби статистики[13] частка держави у фінансуванні інноваційної діяльності промислових підприємств склала лише 1,9%. Підприємства вимушені вкладати в інноваційну діяльність 85% власних коштів, що суттєво знижує обсяг інноваційного виробництва та інноваційно-активних підприємств (8,5%). Як результат – зниження до 4х разів обсягу реалізації інноваційної продукції з 2010 до 2020 року, а частка витрат на виконання наукових досліджень і розробок у ВВП за останнє десятиліття стабільно знижується і не сягає навіть 1%. На кінець 2020 року цей показник тримався на рівні 0,4%.

Впровадження інновацій на виробництві критично важливий чинник у покращенні конкурентоспроможності товарів та послуг на внутрішньому та зовнішньому ринках, ріст економіки та якість життя населення.

На сьогодні у науково-дослідній галузі працює 78 860 осіб, серед яких лише 9% мають науковий ступінь доктора наук та 22,8% - доктора філософії. Середня заробітна плата українського науковця складає 15000, що лише на 2000 грн. більше середньої заробітної плати по Україні. Пріоритетна за своїм характером галузь на сьогодні опинилася в руїні. Цінні наукові кадри активно мігрують за кордон.

Згідно з чинним законодавством, джерелами фінансування освітньої галузі є: державний бюджет; обласні та місцеві бюджети, донорські кошти від участі окремих закладів освіти у регіональних та міжнародних грантових проектах, а також благодійні внески небайдужих громадян та громадських організацій[6]. На практиці державний бюджет забезпечує фінансування виключно на оплату праці педагогічних працівників закладів освіти та окремі освітні реформи, такі як «Нова українська школа» та впровадження інклюзивної освіти. Місцевим бюджетам (переважно дефіцитним) залишається фінансування оплати праці непедагогічного персоналу закладів освіти та забезпечення функціонування закладів: оплата комунальних послуг, утримання будівель та мінімальне забезпечення витратними матеріалами.

На галузь освіти за останні три роки припадало в середньому 16,6% від загальної кількості видатків зведеного бюджету України (2020 рік – 1 595 395,9 млн. грн)[14]. З них лише 21% - видатки державного бюджету, 18,2% - видатки обласного бюджету та міст державного значення, 20-15% - бюджети міст обласного значення та видатки з районних бюджетів – 18-20%. Решта видатків розподіляються між іншими видами бюджетів. В останні роки суттєво зросла частка видатків з бюджетів об'єднаних територіальних громад: з 2,2% у 2016 році до 18,3% у 2020 році.

У структурі видатків зведеного бюджету освіти 2020 року 61,9% припадали на оплату праці з нарахуваннями, 30% - на використання товарів та послуг (в тому числі комунальних) і лише 5,5% - на капітальні видатки (4,6% - придбання основних засобів)[14]. Ці дані

свідчать про наявність суттєвих труднощів у питаннях формування якісної матеріально-технічної бази закладів та установ освіти.

Чимала частка інвестицій припадає на активну позицію керівника закладу, який є ініціатором і реалізатором участі закладу у грантових проектах, які є чи не єдиним джерелом формування якісної матеріально-технічної бази сучасних закладів освіти. Цей фактор в наш час використовується в недостатньому об'ємі через застарілу авторитарну управлінську модель більшості закладів освіти та відсутність автономії закладів в питаннях управління фінансами.

Суттєву роль у розвитку закладів освіти відіграє рівень сформованості в освітніх управлінців необхідних знань, умінь та навичок. Загально-педагогічні підходи та принципи, цілеспрямовані курси підвищення кваліфікації, дозволяють освітнім управлінцям оволодіти основним управлінським компетентностями, але не формують навички управління фінансами, проектами та інноваційним розвитком. Сучасні освітні управлінці гостро потребують формування цих навичок, а також потребують розширення меж автономії в питаннях управління закладами освіти. Вирішення даної проблеми потребує зміни підходів до підготовки освітніх управлінців.

Можна виділити такі основні причини проблем із залученням інвестицій у сферу освіти:

- застаріла авторитарна управлінська модель більшості закладів освіти та розгалужена система підпорядкувань;
- невідповідність кваліфікації (більшості)освітніх управлінців (у більшості освітніх управлінців є лише вища педагогічна освіта, а кваліфікаційні вимоги до кандидатів на посаду директора ЗО не зобов'язують кандидата здобувати управлінську освіту);
- недосконала система підвищення кваліфікації освітніх управлінців;
- відсутність фінансової автономії більшості закладів освіти.

Висновки. Таким чином перед освітньою галуззю постають наступні критичні проблеми:

1. Залишковий принцип фінансування з боку держави та місцевого бюджету.
2. Застаріла матеріально технічна база та недоцільність використання фінансування на місцях, що обумовлює необхідність оптимізації мережі закладів освіти на всіх рівнях: від дошкільної до вищої.
3. Проблема формування якісних управлінських кадрів у сфері освіти та необхідність реформування підходів до структури управління у сфері освіти. Усі ці проблеми сповільнюють розвиток, суттєво впливають на якість функціонування галузі освіти та мають безпосередній вплив на темп економічного зростання та суспільного розвитку.

Список використаної літератури

1. Андрущенко В.П. Роздуми про освіту. Статті. Нариси. Інтерв'ю [Текст] / В. Андрущенко. - 2-е вид., допов. - Київ: Знання України, 2008. - 819 с.
2. Савош В. О. Сміслова експлікація феномена "неперервна освіта": суть, мета, функції, етапи, вияв на рівнях принципу та процесу [Електронний ресурс] / В. О. Савош // Архів Вісника Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2021. – №2. – Режим доступу до ресурсу: <http://pedagogy.visnyk.zu.edu.ua/article/view/181673>.
3. Осецький В. Л. Роль масових відкритих онлайн-курсів у сучасному «Освітньому ландшафті» / В. Л. Осецький, І. Л. Татомір. // Науковий журнал «Економіка України». – 2017. – №12. – С. 86–98.
4. Норберт Т. Управління талановитою молоддю через "практикантські програми" / Т. Норберт. // Науковий журнал «Економіка України». – 2019. – №4. – С. 42–57.
5. Підгорний А. З. До питання про оптимізацію мережі вищих навчальних закладів в Україні / А. З. Підгорний, Т. С. Корольова. // Науковий журнал «Економіка України». – 2017. – №8. – С. 60–72.
6. Закон України Про освіту [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
7. Демографічна та соціальна статистика. Ринок праці. Оплата праці та соціально-трудова відносина [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zp.htm.
8. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://mon.gov.ua/>.

9. Дошкільна освіта в Україні [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/osv_rik/osv_u/dosh_osvit/arch_dosh_osv.htm.
10. Загальна середня та професійна (професійно-технічна) освіта в Україні [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/osv_rik/osv_u/zag_ser_prof_osv/arch_zag_ser_prof_osv.htm.
11. Вища освіта в Україні [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/osv_rik/osv_u/vysh_osvita/arch_vysh_osvita.htm.
12. Освіта в умовах пандемії у 2020/2021 році: аналіз проблем і наслідків [Електронний ресурс] // Аналітичний центр Cedos. – Режим доступу до ресурсу: <https://cedos.org.ua/researches/osvita-v-umovah-pandemiyi-analiz-problem-i-naslidkiv/>.
13. Економічна статистика. Наука, технології та інновації [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ni.htm.
14. Статистичний збірник Міністерства фінансів «Бюджет України - 2020» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://mof.gov.ua/uk/statistichnij-zbirnik>.
- Стаття надійшла до редакції 13.12.2021*
Статтю рекомендовано до друку 23.12.2021

References

1. Andrushchenko V.P. (2008). Rozdumy pro osvitu. Statti. Narysy. Interviu - 2-e vyd., dopov. Kyiv: Znannia Ukrainy, 819.
 2. Savosh V.O. (2021). Smyslova eksplikatsiia fenomena "neperervna osvita": sut, meta, funktsii, etapy, vyiv na rivniakh pryntsyphu ta protsesu. Arkhiv Visnyka Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. №2. Retrieved from: <http://pedagogy.visnyk.zu.edu.ua/article/view/181673>.
 3. Osetskiy V.L., Tatomyr I.L. (2017). Rol masovykh vidkrytykh onlain-kursiv u suchasnomu «Osvitnomu landshafti». Naukovyi zhurnal «Ekonomika Ukrainy». №12. 86–98.
 4. Norbert T. (2019). Upravlinnia talanovytoi moloddi cherez “praktykantski prohramy”. Naukovyi zhurnal «Ekonomika Ukrainy». №4. 42–57.
 5. Pidhornyi A.Z., Korolova T.S. (2017). Do pytannia pro optymizatsiiu merezhi vyshchyykh navchalnykh zakladiv v Ukraini. Naukovyi zhurnal «Ekonomika Ukrainy». №8. 60–72.
 6. Zakon Ukrainy Pro osvitu. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
 7. Demografichna ta sotsialna statystyka. Rynok pratsi. Oplata pratsi ta sotsialno-trudovi vidnosyny. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Retrieved from: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zp.htm.
 8. Ofitsiynyi sait Ministerstva osvity i nauky Ukrainy. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/>.
 9. Doshkilna osvita v Ukraini. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Retrieved from: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/osv_rik/osv_u/dosh_osvit/arch_dosh_osv.htm.
 10. Zahalna serednia ta profesiina (profesiino-tekhnicna) osvita v Ukraini. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Retrieved from: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/osv_rik/osv_u/zag_ser_prof_osv/arch_zag_ser_prof_osv.htm.
 11. Vyshcha osvita v Ukraini. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Retrieved from: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/osv_rik/osv_u/vysh_osvita/arch_vysh_osvita.htm.
 12. Osivta v umovakh pandemii u 2020/2021 rotsi: analiz problem i naslidkiv. Analitychnyi tsentr Cedos. Retrieved from: <https://cedos.org.ua/researches/osvita-v-umovah-pandemiyi-analiz-problem-i-naslidkiv/>.
 13. Ekonomichna statystyka. Nauka, tekhnolohii ta innovatsii. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Retrieved from: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ni.htm.
 14. Statystychnyi zbirnyk Ministerstva finansiv «Biudzheth Ukrainy - 2020». Retrieved from: <https://mof.gov.ua/uk/statistichnij-zbirnik>.
- The article was received by the editors 13.12.2021*
The article is recommended for printing 23.12.2021

Ludmila Sytnik

Doctor of Economics, Professor department of management and behavioral economics

Vasyl`Stus DonNU

Street 600th anniversary, 21, Vinnytsia, 21000, Ukraine

e-mail: L.sytnik@donnu.edu.ua ORCID ID: 0000-0002-1873-4876

Kateryna Bisha

student of the second (master's) level of higher education department of management and behavioral economics

Vasyl`Stus DonNU

Street 600th anniversary, 21, Vinnytsia, 21000, Ukraine

e-mail: bisha.k@donnu.edu.ua ORCID ID:0000-0003-0953-4888

INVESTMENTS IN EDUCATION: PROBLEMS AND WAYS OF THEIR SOLUTION

Abstract. With the rapid development of scientific and technological progress and the formation of new directions of development and optimization of the economy, the education sector needs a particularly rapid response to economic and social changes. Changes in society entail the need for a rapid change in approaches to education management and the effective involvement and use of tangible assets. The Covid-19 pandemic has revealed the low readiness of most educational institutions to use modern technical means in the educational process. The outdated

approach to the management of educational institutions, in particular their financial component, is the cause of inefficient use of funds and, as a consequence, hinders the development of the education sector and society in particular.

The article considers the problem of high-quality material and technical support of institutions and establishments of the education system of Ukraine, the problem of legislative regulation of the functioning of the education sector in the conditions of technical progress and the Covid-19 pandemic. The current state of the network of institutions and establishments of the education system, in particular preschool, general secondary, vocational and higher education, is characterized. The structure and nature of education expenditures in the context of the last three years are described. The article describes the current state of investment in science, technology and innovation. Since the education sector is non-profit in nature and completely dependent on external funding, the issue of logistics of education depends entirely on the public mood and skills of educational managers.

In the process of analyzing the current state of the education sector, the problems of legislative regulation of out-of-school education, including distance education, were revealed.

The need to reform approaches to training and retraining of management staff of the education system, in order to form the latest skills of financial and project management. The need to optimize the network of educational institutions and change approaches to training managers in the education system, and the need to reform approaches to financing education and science and technology, as factors that directly affect the rate of economic growth and development of society as a whole.

Key words: *general secondary education, higher education, continuing education, investments, financing of education.*

Formulas: 0; **fig.:** 0, **tabl.:** 0, **bibl.:** 14

JEL Classification: I22